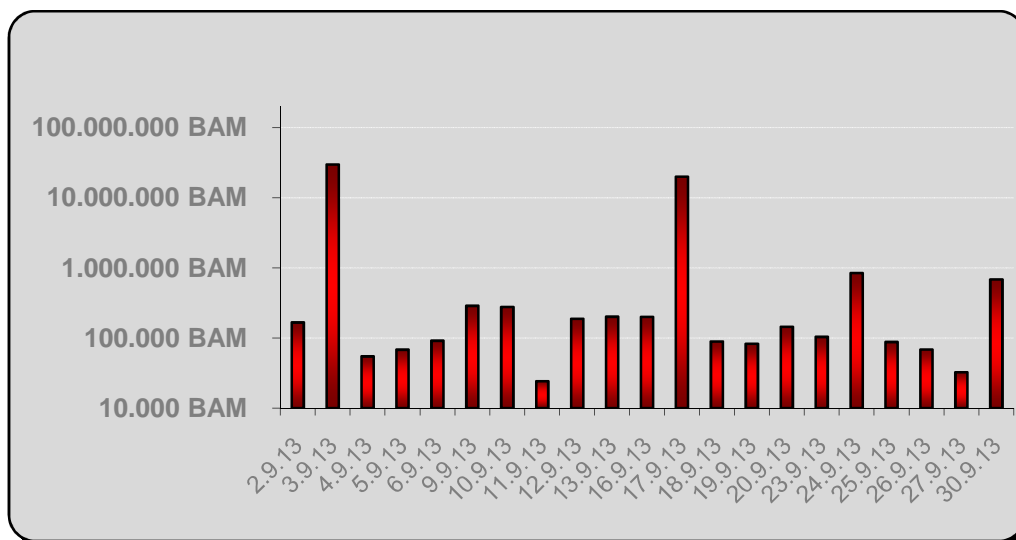

Sarajevska berza vrijednosnih papira – statistika Septembar 2013.

U septembru 2013. godine na Sarajevskoj berzi-burzi ostvaren je ukupan promet od 53.656.904,70 KM, što čini 44,78 % od ukupnog prometa koji je ostvaren na BH berzama. U sklopu 659 transakcija prometovano je 2.074.254 vrijednosna papira.

Promet po vrstama trgovine:

Promet po vrstama trgovine	Promet (KM)	Promet (VP)	Broj transakcija
BTS Trgovina			
Redovna berzanska trgovina	3.607.082	1.975.966	638
Vanredne i posebne aukcije	0	0	0
Primarna trgovina	49.532.912	5.000	13
Prijavljena trgovina			
Paketi dionica	500.658	90.535	1
Vanberzanske transakcije	16.250	2.753	7
Ukupno	53.656.904	2.074.254	659

Promet po danima:

Promet po tržišnim segmentima – redovna berzanska trgovina:

	Promet (KM)	Promet (VP)	Broj transakcija
Kotacija kompanija	258.703	19.013	55
Kotacija fondova	214.795	54.373	150
Kotacija obveznice	1.414.189	1.811.934	165
Primarno slobodno tržište	1.079.518	59.552	234
Sekundarno slobodno tržište	616.561	25.482	18
Tercijarno slobodno tržište	23.313	5.612	16
Emitenti u stečaju	0	0	0
Ukupno:	3.607.082	1.975.966	638

Koristeći infrastrukturu Sarajevske berze – burze, u septembru su održane deveta i deseta emisija trezorskih zapisa Federacije Bosne i Hercegovine. Metodom višestrukih cijena upisano je ukupno 5.000 trezorskih zapisa, čime je za emitenta prikupljeno ukupno 49.532.912,62 KM.

Na Kotaciji kompanija ostvaren je promet dionicama emitenta "Bosnalijek" d.d. Sarajevo u iznosu od 258.703,43 KM što čini 7,17% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Zvanični kurs emitenta porastao je za 3,30% u odnosu na prethodni mjesec. Dionicama emitenta "Klas" d.d. Sarajevo, nije bilo zaključenih transakcija u septembru 2013. godine. Na ovom segmentu tržišta prometovano je ukupno 19.013 dionice.

Na Kotaciji fondova, promet ostvaren u septembru iznosio je 214.795,55 KM ili 5,95% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Kotaciji fondova ostvaren je dionicama ZIF "BIG Investiciona grupa" d.d. Sarajevo u iznosu od 53.918,16 KM, i mjesečnim padom kursa od 1,33%. Na drugom mjestu po prometu nalazi se ZIF "Bonus" d.d. Sarajevo sa ostvarenim prometom od 39.242,32 KM, i mjesečnim padom kursa od 8,07%. Dionicama ZIF "Herbos fond" d.d. Mostar trgovano je u obimu od 38.961,17 KM, i bez promjene vrijednosti dionica u odnosu na prethodni mjesec. Na ovom segmentu tržišta prometovane su ukupno 54.373 dionice.

Na Kotaciji obveznica, promet ostvaren u septembru iznosio 1.414.189,12 KM ili 39,21% od ukupno ostvarenog redovnog prometa; od toga se obveznicama ratnih potraživanja Federacije BiH trgovalo u iznosu od 644.746,24 KM, dok je sa obveznicama stare devizne štednje FBiH ostvaren ukupan promet u iznosu od 769.442,88 KM. Na ovom segmentu tržišta u sklopu 165 transakcija prometovano je 1.811.934 obveznice.

Promet na Primarnom slobodnom tržištu iznosio 1.079.518,91 KM ili 29,93% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Primarnom slobodnom tržištu u septembru ostvaren je sa dionicama emitenta BH "Telecom" d.d. Sarajevo u iznosu od 220.383,75 KM. Na drugom mjestu po ostvarenom prometu nalazi se emitent "BOR Banka" d.d. Sarajevo sa iznosom od 161.707,53 KM. Treće i četvrto mjesto zauzimaju JP "Elektroprivreda HZHB" d.d. Mostar sa prometom od 139.401,81 KM, te "Vakufska Banka" d.d. Sarajevo sa ostvarenim prometom u iznosu od 124.950,00 KM.

Promet na Sekundarnom slobodnom tržištu iznosio je 616.561,92 KM ili 17,09% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Sekundarnom slobodnom tržištu u septembru ostvaren je sa dionicama emitenta BNT "Holding" d.d. Novi Travnik u iznosu od 576.145,00 KM. Na drugom mjestu po ostvarenom prometu nalazi se emitent "Vispak" d.d. Visoko sa iznosom od 21.080,00 KM. Treće i četvrto mjesto zauzimaju Mann + Hummel BA dd Tešanj sa prometom od 7.095,20 KM, te DC Tešanj Kraševo d.d. sa ostvarenim prometom u iznosu od 4.859,82 KM.

Promet na Tercijarnom slobodnom tržištu iznosio je 23.313,70 KM; u sklopu 16 transakcija prometovano je 5.612 dionica. Najveći promet na Tercijarnom slobodnom tržištu u septembru ostvaren je sa dionicama emitenta "Herbos-Invest" d.d. Mostar u iznosu od 8.800,00 KM

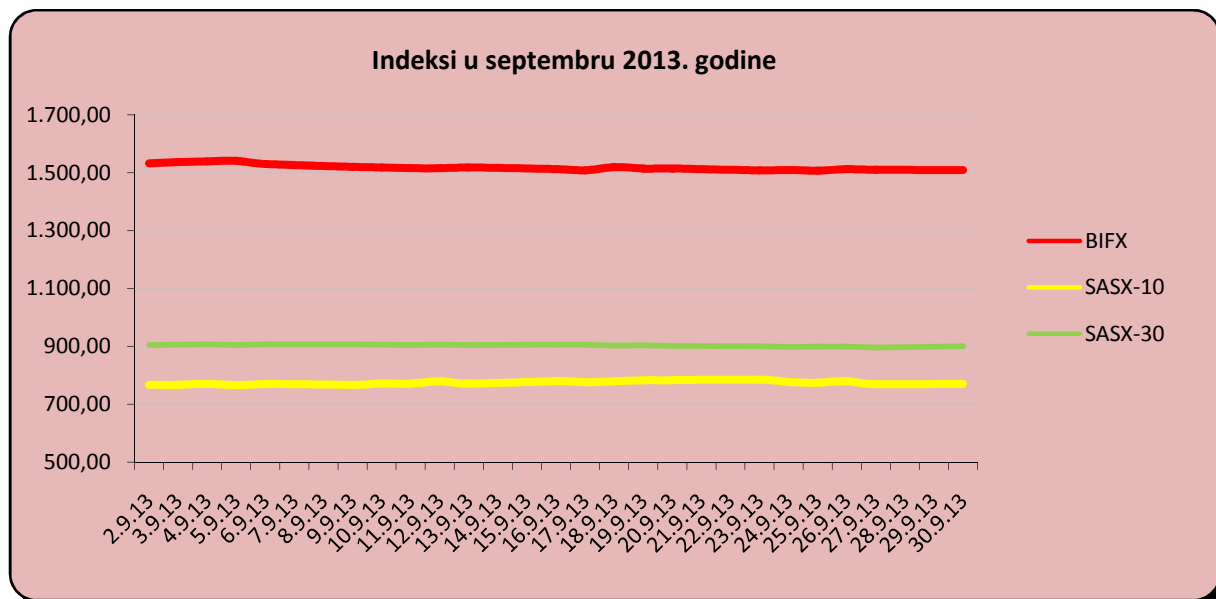
Na Tržištu za emitente u stečaju nije bilo zaključenih transakcija.

	Kotacija kompanija	Kotacija fondova	Kotacija obveznica	Primarno slobodno tržište	Sekundarno slobodno tržište	Tercijarno slobodno tržište	Emitenti u stečaju	Ukupno
Promet (KM)	258.703	214.795	1.414.189	1.079.518	616.561	23.313	0	3.607.082
Prometovanih VP	19.013	54.373	1.811.934	59.522	25.482	5.612	0	1.975.966
Broj transakcija	55	150	165	234	18	16	0	638

Indeksi i tržišna kapitalizacija:

Kod indeksa investicijskih fondova BIFX-a, u mjesecu septembru, zabilježen je pad vrijednosti od 2,43%. Pala je i vrijednost indeksa Primarnog Slobodnog tržišta SASX-30 za 0,50% u odnosu na prethodni mjesec. Vrijednost indeksa SASX-10 porasla je za 0,46% u odnosu na prethodni mjesec.

Pokazatelj	Zadnji dan prethodnog perioda	Zadnji dan perioda	Promjena
Tržišna kapitalizacija	4.721.862.414,21	4.498.270.506,32	-4,74%
BIFX	1.546,23	1.508,60	-2,43%
SASX-10	767,38	770,88	0,46%
SASX-30	905,27	900,74	-0,50%

Emitenti na SASE:

Ukupno emitenata	221
Minimalno jedna trgovina u periodu	70
Kotacija kompanija	2
Kotacija fondova	11
Primarno Slobodno tržište	30
Sekundarno Slobodno tržište	118
Tercijarno slobodno tržište	47
Emitenti u stečaju	13
Novo-uvrštenih emitenata	25
Obustava prometa	8
Opoziv obustave prometa	6

Promet po emitentima:

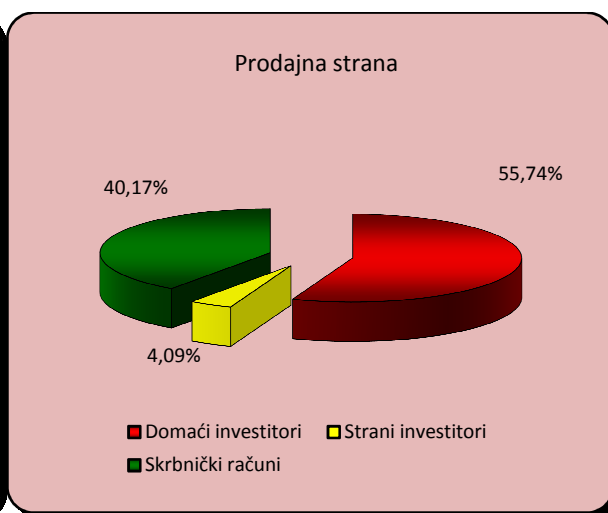
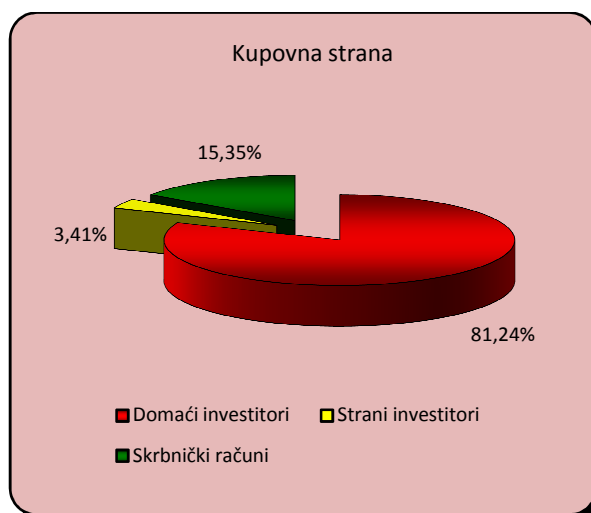
Emitent	promet	broj transakcija	promjena kursa
BNT Holding d.d. Novi Travnik	576.145	1	-25,06%
FBiH stara devizna štednja serija F	304.648	6	0,20%
Bosnalijek d.d. Sarajevo	258.703	55	3,30%
BH Telecom d.d. Sarajevo	220.383	47	-0,62%
FBiH obveznice ratna potraživanja ser. E	198.122	26	1,69%
BOR BANKA DD SARAJEVO	161.707	7	-4,39%
FBiH obveznice ratna potraživanja ser. C	145.070	18	3,92%
JP Elektroprivreda HZHB Mostar	139.401	13	2,81%
FBiH obveznice ratna potraživanja ser. D	126.757	18	0,60%
Vakufska Banka d.d. Sarajevo	124.950	2	0,00%

U septembru 2013. godine Sarajevskoj berzi -burzi bilo je prijavljeno 7 vanberzanskih transakcija i 1 paket dionica u ukupnom iznosu od 516.909,45 KM.

Datum	emitent	cijena	Broj trgovanih VP	Vrijednost prometa	Broj transakcija
04.09.2013	CENTROTRANS-TRANSPORT ROBE DD SARAJEVO	35,00	38	1.330,00	1
06.09.2013	CENTROTRANS DD KAKANJ	1,00	1.258	1.258,00	1
06.09.2013	ZIM DD ZENICA	1,98	480	950,40	1
12.09.2013	GORAŽDE PUTEVI DD GORAŽDE	15,00	160	2.400,00	1
17.09.2013	INTERŠPED TUZLA DD TUZLA	18,00	188	3.384,00	1
27.08.2013	TRANSTURIST DD TUZLA	30,00	210	6.300,00	1
Ukupno			2.753	16.250,00	7

Struktura investitora:

	Kupovna strana	Prodajna strana
Domaći investitori	81,24%	55,74%
Strani investitori	3,41%	4,09%
Skrbnički računi	15,35%	40,17%

Vijesti sa tržišta kapitala

- Koristeći infrastrukturu Sarajevske berze-burze, uspješno su završene deveta i deseta javna ponuda trezorskih zapisa Federacije Bosne i Hercegovine. Metodom višestrukih cijena upisano je ukupno 5.000 trezorskih zapisa, čime je za emitenta prikupljeno ukupno 49.532.912,62 KM.
- Na Kotaciju SASE uvršteni su vrijednosni papiri – obveznice pete emisije po osnovu verifikovanih računa stare devizne štednje emitenta Brčko distrikt BiH.
- Registar vrijednosnih papira u Federaciji BiH, na osnovu zahtjeva emitenta Aluminij d.d. Mostar, kao i rješenja Komisije za vrijednosne papire F BiH , dana 09.09.2013.g. izvršio je registraciju navedenog emitenta, kao i registraciju emisije redovnih dionica. Broj emitovanih dionica je 190.110, nominalna vrijednost dionice je 1.000,00 KM, a dionice nose oznaku ALUMR. Ukupna vrijednost registrovane emisije dionica je 190.110.000,00 KM.

Biznis vijesti

- **U BiH lani ukupno investirano 4,48 mlrd KM**

Pravne osobe u Bosni i Hercegovini u 2012. godini ukupno su investirale 4,48 mlrd KM, što je za 6% više nego u prethodnoj godini, najnoviji su podaci Agencije za statistiku BiH. Investicije u nova stalna sredstva (imovina koja je nabavljena neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme, proizvedena u vlastitoj režiji ili nabavljena putem finansijskog lizinga) iznosile su lani 4,10 mlrd KM, što predstavlja povećanje od 5,8%. Najveća ulaganja u ukupnim investicijama u 2012. godini su imali prerađivačka industrija 787,5 mil KM ili 17,5%, trgovina na veliko i malo 613,7 mil KM ili 13,7%, javna uprava i odbrana 525,2 mil KM 11,7%, proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom 515,7 mil KM ili 11,5%, vađenje ruda i kamena 328,7 mil KM ili 7,3%. U prevoz i skladištenje je investirano 376,9 mil KM, u informacije i telekomunikacije 380,5 mil KM, u stručne, naučne i tehničke djelatnosti 201,8 mil KM, građevinarstvo 170,7 mil KM, u poslovanje nekretninima 58,8 mil KM. Od ukupnih investicija najviše je investirano u građevinske objekte i prostore oko 2 mlrd KM, a isto toliko investirano je u mašine, opremu i transportna sredstva. Troškovi prenosa vlasništva zemljišta iznosili su 5,6 mil KM. U mašine, opremu i transportna sredstva ubjedljivo je najviše investirala prerađivačka industrija - ukupno 544,7 mil KM.

- **Proizvodi "Igmana" i "Unis Ginexa" na listi želja Amerikanaca - Zainteresovani i za podizanje valjaonice obojenih metala u BiH "**

Delegacija američke kompanije "Arma Lite, Inc" su proteklih par dana obišli neke od proizvodnih kapaciteta namjenske industrije Federacije BiH i izrazili zadovoljstvo napretkom u organizacionom, proizvodnom i komercijalnom oporavku namjenske industrije. Posebno su istakli iznenađenje napretkom u radu "Igmana" iz Konjica i "Unis Ginex" iz Goražda, čije proizvode imaju

namjeru naručiti za američko tržište. Istakli su i zainteresovanost za buduća ulaganja u podizanje valjaonice obojenih metala za potrebe namjenske industrije.

- **Potpisan Protokol o ekonomskoj saradnji BiH i Mađarske**

Protokol Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske o saradnji malih i srednjih preduzeća, potpisan je u petak (13. septembar 2013.) u Sarajevu. Potpisivanje ovog dokumenta, kako je istaknuto, doprinosi jačoj saradnji između malih i srednjih preduzeća (MSP) te globalnom ekonomskom razvoju i produblivanju odnosa između BiH i Mađarske. Namjera Protokola je pružanje podrške jačanju konkurentnosti mađarskih i bh. preduzeća na regionalnom i globalnom tržištu te obezbjeđivanje razmjene informacija, iskustava kao i uzajamna zaštita interesa unutar sektora MSP. Strane potpisnice se obavezuju da će formirati oblike saradnje na osnovu principa jednakih prava, partnerskih odnosa i uzajamnih interesa između preduzeća u sektoru industije, trgovine, privrede, nauke i obrazovanja, usluga, investiranja i u drugim privrednim granama.

- **BiH sedma u Evropi po bogatstvu vodnog resursa**

BiH je sa oko devet i po metara kubnih vode po stanovniku zemlja sa najvećim količinama vode za piće u regionu, sedma u Evropi, a po vodnim resursima bogatija je od mnogih zemalja svijeta, uključujući Kinu, Francusku, Njemačku, Japan i SAD, podaci su Svjetske banke za 2012. godinu. BiH ima i veoma mnogo prirodnih i termalnih izvora, među kojima su veoma rijetki mineralni izvori koji su poznati u stručnim krugovima i cijelom svijetu, kao što su Crni Guber, Kulaši i Gračanica. Postoji i značajan broj sumpornih izvora, od kojih su najpoznatiji Ilidžanski termalni sumporni izvori, termalna radioaktivna voda Fojnice i ljekovita termalna voda Banje Vrućice, saopšteno je iz Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, povodom 27. septembra - Svjetskog dana turizma. Brojni prirodni izvori su obrađeni u geološkom, hidrogeološkom i fizičko-hemijskom pogledu i pored njih se nalaze stacionirani objekti za potrebe zdravstvenog turizma (Kulaši, Dvorovi, Gata, Višegrad, Kladanj, Tuzla, Olovo i druge banje).

- **"Prevent" planira izvoz od 1,5 miliona auto presvlaka**

Prema nedavno objavljenim rezultatima istraživanja revizorske kuće "Deloitte" iz Hrvatske, "Prevent" grupacija iz Bosne i Hercegovine našla se među 500 najvećih kompanija centralne Europe. Na ovoj listi "ASA Prevent" je 110. kompanija u proizvodnom sektoru i među top 20 kompanija u sektoru automobilske industrije. Ova kompanija najpoželjniji je poslodavac u oblasti proizvodnje i prodaje. Ove godine intenzivirane su aktivnosti u vezi s početkom proizvodnje u Travniku i Srebrenici, što će biti direktni doprinos zapošljavanju i ekonomskom razvoju ovih gradova. Konačno, sastavni dio strateškog djelovanja je upravljanje okolišem, na čemu kompanija intenzivno radi u saradnji s relevantnim institucijama i lokalnom zajednicom. Ovakvi rezultati govore koliko je "Prevent" grupacija rasla u proteklim godinama te potvrđuju njihov moto - pokretačka snaga bh. ekonomije. Iz "Preventa", ipak, naglašavaju kako treba biti oprezan pri prognozama za iduću godinu s obzirom na negativnu konjunkturu u kojoj se automobilska industrija nalazi. Veliki proizvođači automobila najavljuju smanjenje narudžbi, a pravi oporavak se očekuje do 2015. godine.